

ת"פ 43770/04/19 - מדינת ישראל נגד אפק זרד

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 43770-04-19 מדינת ישראל נ' זרד

בפני כבוד השופט עדן

בעניין:

מדינת ישראל

המאשימה:

ע"י ב"כ עו"ד גיורא חזן - פמ"ד

נגד

הנאשם:

אפק זרד

ע"י ב"כ עו"ד עו"ד אלי כהן ועו"ד איריס טוביאנה

גזר דין

האישום

1. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של גניבה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 384א(ב) לחוק העונשין, פעולה ברכוש אסור לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, חדירה לחומר מחשב כדי לעבור עבירה לפי סעיפים 4 ו-5 לחוק המחשבים, וערמה ותחבולה לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש).

העובדות אשר הוכחו וכל השתלשלות העניינים מפורטים בהכרעת הדין, ויש לראות את הקביעות שם כחלק בלתי נפרד מגזר הדין. להלן יובאו הדברים בתמצית.

על פי פרק העובדות בכתב האישום המתוקן, אשר הוכח, כשנתיים לפני האירועים נשוא כתב אישום זה, הכיר הנאשם את מר אלכסיי יריומנקו ("המתלונן"). בין השניים נוצרו קשרי ידידות, והם נהגו להיפגש לעיתים תכופות, ולבלות ביחד.

זמן מה לאחר תחילת הקשר ביניהם, שכר המתלונן דירה באילת, השכירות נרשמה על שם המתלונן והנאשם, והנאשם אף החזיק ברשותו מפתח לדירה, ויכול היה לעשות בדירה שימוש ברשות המתלונן, כאשר המתלונן נעדר מהדירה.

המתלונן עסק, החל משנת 2013, בהשקעות במטבעות מבוזרים שונים. במסגרת חברותם, סיפר המתלונן לנאשם על השקעותיו ואחזקותיו במטבעות מבוזרים שונים, ואף הסביר לו והדריך אותו כיצד לבצע בעצמו סחר במטבעות כאלו.

במועדים שונים לפני תאריך 25.2.19, רכש המתלונן מטבעות מבוזרים מסוג Dash ושמר אותם במספר ארנקים דיגיטליים חמים. עובר לתאריך 1.3.19 החזיק המתלונן בארנק מסוג Dash Core ("הארנק"), ב- 74,990.74

מטבעות Dash שערכם באותה עת עמד על 82.5 \$ ליחידה.

במספר הזדמנויות, שוחח המתלון עם הנאשם על אודות חשבון הארנק, סיפר לו על כמות המטבעות בארנק, ואף סייע לנאשם להבין כיצד להשקיע ולסחור במטבעות Dash. בעקבות זאת, השקיע הנאשם וסחר בכמות קטנה יחסית של מטבעות Dash.

הנאשם, במועד שאינו ידוע למאשימה לפני 1.3.19, החליט לגנוב את מטבעות ה-Dash של המתלון. לשם כך, חדר בדרך שאינה ידועה במדויק למאשימה, בעצמו או בעזרת אחרים שזהותם אינה ידועה למאשימה, למחשבו של המתלון, שלא כדון, והשיג את פרטי הארנק ואת סיסמת הכניסה לארנק.

בנוסף, יצר הנאשם ארבע כתובות לקבלת מטבעות, לשם העברת המטבעות של המתלון וגניבתם ("ארבע הכתובות"). כתובות אלו נפתחו בארנקים שונים, באופן שאינו מאפשר התחקות אחר בעליהם, וזאת על מנת להסוות את מקור המטבעות, את העברתם לכתובות ההעברה, ואת זהות הנאשם שהחזיק בהם.

בתאריך 1.3.19, בשעה 02:21, חדר הנאשם שלא כדון לארנקו של המתלון ללא ידיעתו וללא רשותו, תוך שימוש בפרטי הארנק אותם השיג כאמור לעיל, והעביר את מלוא תכולת הארנק לארבע הכתובות, בשש העברות שבוצעו בו זמנית, על פי הפירוט הבא:

א. 30,000 מטבעות Dash, שהועברו לכתובת Dash Address:

XmcEij8q2ntiqk74fXpUY7m6BmGDrT3NU ("כתובת א").

ב. 1.499.96 מטבעות Dash שהועברו אף הם לכתובת א'.

ג. 16,001 מטבעות Dash שהועברו בשתי העברות שונות לכתובת Dash Address:

Xxh1ADfhTuikPQW69LXChcEHyGoXwpp ("כתובת ב").

ד. 15,000 מטבעות Dash שהועברו לכתובת Dash Address:

XcG3dm2sWnkzDbFa5qw3ptijmCbVB.

ה. 12,489 מטבעות Dash שהועברו לכתובת Dash Address:

XqLEY2WFAVjvbLEFdbe5hHhnQYDiDq9g.

בתאריך 17.3.19 העביר הנאשם, בשתי העברות שבוצעו בשעות 19:40 ו- 19:42, את מלוא 31,500 מטבעות ה-Dash שהיו בכתובת א', למספר כתובות לקבלת מטבעות בארנקים דיגיטליים, במספר העברות, באופן שלא אפשר את זיהוי הנאשם כמי שביצע את ההעברות.

בתאריך 3.3.19 העביר הנאשם, בשתי העברות שבוצעו בשעות 01:20 ו- 04:10, את מלוא 16,001 מטבעות ה-

Dash שהיו בכתובת ב', למספר כתובות לקבלת מטבעות בארנקים דיגיטליים, במספר העברות, באופן שלא אפשר את זיהוי הנאשם כמי שביצע את ההעברות.

במעשיו האמורים לעיל, חדר הנאשם שלא כדין לחומר מחשב של המתלון, הנמצא במחשב, וזאת כדי לעבור עבירה אחרת של גניבה בנסיבות מחמירות. בנוסף, הנאשם, בעצמו או בעזרת אחרים, נטל מאת המתלון כ- 75,000 מטבעות דיגיטליים מסוג Dash ששווים בעת הגניבה כ- \$ 6,187,500 וזאת בלי הסכמת המתלון, כשהוא מתכוון לשלול אותם שלילת קבע מהמתלון. כמו כן, עשה הנאשם פעולה ברכוש אסור, במטרה להסתיר או להסוות את מקורו, את זהות בעלי הזכויות בו, את מיקומו, את תנועותיו או עשיית פעולה בו.

הנאשם, בנוסף, נקט בעורמה ותחבולה במזיד ובכוונה להשתמט ממס, בכך שהסתיר מרשויות המס את ההכנסות שצמחו ממעשיו האמורים לעיל, לא ניהל ספרי חשבונות ולא הגיש במועד דוחות למס הכנסה ביחס להכנסות אלו.

הכרעת הדין

הנאשם כפר תחילה בכל העובדות המיוחסות לו, למעט הדברים הכלליים ביחס להיכרותו עם המתלון.

במהלך פרשת התביעה, הובאו ראיות לכך שמארנקו הדיגיטלי של המתלון הועברו אל ארנק דיגיטלי אשר היה במחשבו הפרטי של הנאשם, 31,500 מטבעות דיגיטליים.

במענה לכתב האישום, כמו גם בדבריו בחקירותיו במשטרה, כפר הנאשם בכל קשר לארנק זה אשר נמצא במחשבו שלו. בחקירותיו במשטרה לכשהוצג לו הארנק שבמחשבו, אמר הנאשם כי אינו מכיר ארנק זה, והכחיש כל קשר לארנק שבמחשבו, כמו גם לארנקו של המתלון.

לאחר סיום פרשת התביעה, במהלך עדות הנאשם בפרשת ההגנה, בחקירה ראשית, שינה לפתע גרסתו. בגרסתו החדשה אמר הנאשם כי קיבל את קובץ הארנק הדיגיטלי וזה הותקן במחשבו. מדובר בארנק דיגיטלי אשר בו נמצאו 31,500 מטבעות מתוך 75,000 המטבעות שהיו בארנקו של המתלון.

הנאשם העלה גרסה חדשה וכבושה, בה לא ניתן אמון, על כי פלוני, שאת שמו אינו מוכן לומר לאור טענתו בדבר חשש ממנו, פנה אליו, ביקש ממנו למצוא קונה למטבעות דיגיטליים, ואותו פלוני נתן לו את הארנק שנמצא במחשבו של הנאשם.

בגרסתו החדשה של הנאשם היה כדי לצמצם את יריעת המחלוקת, והיתה בה הודאת הנאשם בעובדות הקושרות אותו לארנקו הדיגיטלי של המתלון, ובאופן ספציפי ל- 31,500 מטבעות אשר מקורם בארנקו הדיגיטלי של המתלון. הכל כמפורט בהכרעת הדין.

לאחר שנשמעו העדים ונבחנו הראיות, נקבע בהכרעת הדין כי הוכח מעל לספק סביר המיוחס לנאשם בכתב האישום.

נקבע כי מכלול הנתונים מביא למסקנה הגיונית אחת, והיא כי הנאשם הוא אשר ביצע את גניבת המטבעות הדיגיטליים, בעצמו או בשיתוף עם אחרים, וסביר כי האמור לא בוצע על ידי הנאשם בלבד, אלא יחד עם אחרים.

לאור האמור וכמפורט בהכרעת הדין, הוכח מעל לספק סביר כי הנאשם, בעצמו או יחד עם אחרים, ביצע את גניבת כל 75,000 המטבעות ולא רק את אותם 31,500 מטבעות אשר נמצאו בארנק הדיגיטלי שעל מחשבו.

לפיכך הורשע הנאשם בעבירות אשר יוחסו לו בכתב האישום כאמור לעיל.

הראיות לעונש

2. במסגרת הראיות לעונש הוגש מטעם המאשימה מכתבו של המתלון מתאריך 2.6.21 (ע/ת/1).

מטעם ההגנה במסגרת הראיות לעונש העידה אימו של הנאשם, והוגשו המסמכים הבאים: תעודת בגרות (ע/נ/1), תוצאות בחינות (ע/נ/2), מסמך של פסיכולוג (ע/נ/3), מסמך של ביטוח לאומי משנת 2006 המאשר נכות 100% בגין בעיות שמיעה (ע/נ/4), ואישור רפואי על טיפול שהנאשם מקבל (ע/נ/5).

אימו של הנאשם העידה כי היא אלמנה, אם ל-4 ילדים, הנאשם בנה השלישי, והתגורר עמה טרם מעצרו, העידה על ילדותו של הנאשם והקשיים מהם סבל, לרבות בעיות שמיעה. יצוין כי הדברים מובאים בחלקם בלבד לאור צנעת הפרט.

האם העידה כי ברגע שהנאשם החל לעבוד הוא סייע בכלכלת הבית ואף תרם לנזקקים, אביו המנוח סבל מבעיות בריאותיות חמורות מגיל צעיר, והמצב הכלכלי בבית היה קשה.

על פי עדותה, חל שיפור לטובה בחייו של הנאשם כאשר התגייס לצה"ל, עשה שירות צבאי מלא ואף הספיק לעשות מילואים מאז שחרורו, והחל לעבוד.

האם העידה כי הכירה את המתלון, הנאשם טס איתו לחו"ל ולאחר מכן המתלון הגיע אליהם הביתה במספר הזדמנויות, לא שוחחה עמו הרבה, ואמרה כי בפעם הראשונה שראתה אותו הייתה לה תחושה לא טובה לגביו. האם העידה כי לפני שבעלה נפטר, המתלון העביר סכום של 10,000 ₪ לחשבונו של הנאשם, לקניית מיטה טיפולית לאב, וכי ביקש שכאשר לא יצטרכו את המיטה יתרמו אותה.

טענות ב"כ המאשימה

3. ב"כ המאשימה טוען כי מדובר בנסיבות יוצאות דופן בחומרתן, שווי הטובין שנגנבו, נסיבות הגניבה, עבירת הלבנת ההון המהווה מעשה נפרד ופוגעת באינטרסים מוגנים אחרים, וכן עבירת המיסוי שגם מהווה מעשה נפרד.

נטען כי נסיבות תיק זה ובייחוד השווי העצום של הטובין, הפגיעה שנגרמה למתלון, והעובדה שלא הוחזר ולו מטבע אחד, כל אלו מציבים את עניינו של הנאשם בשורה אחת עם התיקים החמורים ביותר שנדונו בפני בתי המשפט.

ב"כ המאשימה הפנה לנסיבות ביצוע העבירות, נטען כי המתלון והנאשם היו חברים קרובים, המתלון סמך על הנאשם, נתן לנאשם גישה לדירתו ואף רשם אותו כשותף בחוזה השכירות, ועם העמקת חברותם שיתף המתלון את הנאשם על השקעותיו במטבעות דיגיטליים, היקף אחזקותיו וכן בידע שהיה לו בתחום. המתלון נתן אמון מלא בנאשם. הנאשם בדרך שאינה ידועה, בעצמו או ביחד עם אחרים, הצליח לרוקן לחלוטין את ארנקו הדיגיטלי של המתלון, ונטען כי ללא ספק מדובר בפעולה מורכבת וממושכת.

נטען כי העובדה שפעולותיו של הנאשם בוצעו ביחד עם אחרים מהווה נסיבה משמעותית לחומרה, המדובר בהתקשרות עבריינית המצריכה לימוד מקדים, איסוף מידע, חלוקת תפקידים ותיאום.

נטען כי שווי המטבעות שנגנבו עצום, בעת הגניבה שווי המטבעות היה כ- \$ 6,187,500 שהם כ- 22,000,000 ₪.

נטען כי הנזק שנגרם למתלון רב יותר, מאחר ושווי השוק של המטבע עלה מאז הגניבה וערכו נע במהלך חודש מאי 2021, בין \$ 186.26 - \$ 411.19, כך שאם לא הייתה מתבצעת הגניבה ערכם של מטבעות המתלון כיום עומד על 14-30 מיליון דולר, שהם 45-100 מיליון שקלים, ומדובר בנזק חסר תקדים לאדם פרטי.

נטען כי הנאשם לא שיתף פעולה בחקירת המשטרה, והכחיש את כל המיוחס לו, סרב למסור סיסמאות למחשבו ולטלפון הנייד שלו, ומשום כך לא הצליחו חוקרי המשטרה לתפוס את המטבעות הגנובים.

נטען כי הנאשם בחר לנהל את משפטו עד תום ומשכך אין הוא יכול לטעון להקלה השמורה לאלו המודים בביצוע עבירות ולוקחים אחריות על מעשיהם. נטען כי גם לאחר הרשעתו ועד עתה לא השיב הנאשם ולו מטבע אחד.

נטען כי הנזק שנגרם למתלון הינו מעבר לפן הרכושי, המתלון צירף מכתב ביחס לעמדתו לעניין העונש, וציין את הפגיעה האישית והרגשית שחש ממעשיו של הנאשם. פגיעה אשר התעצמה בשל העובדה שהנאשם לא מוכן להודות ולהתנצל על מעשיו ולא החזיר את המטבעות הגנובים. המתלון תאר את הפגיעה הכלכלית שנגרמה לו ואת התחושות הקשות בעקבותיה, והמתלון עזב את הארץ ועבר לאוקראינה כדי לשנות מקום ולהתחיל מחדש.

נטען כי הנאשם הורשע בעבירה של גניבה בנסיבות מחמירות, שהעונש בגינה הינו עד 7 שנות מאסר, כאשר האינטרס המוגן בעבירה זו הינו הגנה על רכושו של אדם ובייחוד פגיעה חמורה בו. נטען כי היקף הגניבה, נסיבות ביצוע העבירה,

ומידת הפגיעה בקורבן העבירה ממקמים את מעשיו של הנאשם ברף העליון מבחינת חומרת הפגיעה באינטרס המוגן.

נטען כי הנאשם ביצע את העבירות בהן הורשע באמצעות חדירה למחשב, העונש המקסימלי בגין עבירה זו הינו 5 שנות מאסר, ונסיבות ביצוע העבירה - עצם החדירה, היקף הגניבה והפעולות שבוצעו במטבעות לשם הסתרתם - הינן ברף החומרה העליון בעבירות אלו.

נטען כי קיים קושי למצוא פסיקה דומה בנסיבותיה ובהיקף העבירה, בוודאי בכל הקשור לגניבת מטבעות דיגיטליים בכמות שנגנבה.

נטען כי ניתן להשוות לתיקי מרמה בהם האינטרס המוגן דומה, בהתחשב בכך שמעשיו של הנאשם מייצבים אותו במתחם החומרה השייך לתיקים החמורים יותר, כאשר הבולט מבניהם הינו ע"פ 7075/03 **אסתר אלון ואח' נ' מ"י** (2.8.2006) "פרשיית הבנק למסחר", וכי חומרת המעשים בפרשיית הבנק למסחר ותוצאות המעשים אמנם קשים יותר מעניינו של הנאשם כאן, אולם שווי הגניבה והנזק שנגרם למתלון מציבים את עניינו של הנאשם במנעד הרלוונטי לתיקים מסוגו של הבנק למסחר. ב"כ המאשימה מפנה לפסיקה נוספת בדרגת חומרה כאמור.

ב"כ המאשימה טוען ביחס לפסיקה שהציג כי בעניינו מכלול הנזק נגרם למתלון אחד ויחיד ולא פוזר בין עשרות מתלונים שונים ויש בכך נסיבה לחומרה. כמו כן הנאשם בעניינו לא הודה, לא לקח אחריות ולא השיב ולו מטבע אחד.

נטען כי העובדה שהנאשם הצליח בפעולה אחת לגנוב סכום כסף גבוה ממה שאחרים מצליחים לגנוב או לקבל במרמה באמצעות שורה ארוכה של מעשי מרמה, לא צריכה להיזקק לזכותו, אלא להיפך מכך.

נטען כי המטבע הדיגיטלי הוגדר כנכס הון והוא ממוסה בהתאם, שימוש במטבעות דיגיטליים במסגרת המסחר המקוון הפך נפוץ יותר, וישנו אינטרס ציבורי בהגנה על מסחר זה והרתעת עבריינים מביצוע עבירות ביחס אילו.

נטען כי מדובר במטבעות אשר הושגו בהשקעה מרובת שנים של המתלון והוא השקיע בכך את מטיב כספו וחסכוניותו משירותו הצבאי ועבודה. ב"כ המאשימה מפנה לדברי המתלון בעדותו בבית המשפט, מהם עולה תחושת השבר וההלם שחש בשל גניבת המטבעות.

נטען כי אומנם מדובר בפלטפורמה חדשה בה בוצעה העבירה, אך הנזק שנגרם למתלון הינו נזק "רגיל וישן", ממש כפי שהיה נגרם אילו היה נכנס הנאשם לביתו של המתלון וגונב עשרות רבות של מיליוני שקלים.

נטען כי הנאשם הורשע בביצוע עבירה של איסור הלבנת הון, שהעונש בגינה הינו עד 10 שנות מאסר, האינטרס המוגן בעבירה זו הינו מניעת הסתרת מקורות של כספים, מלחמה בהון השחור ומניעת יכולתם של עבריינים להסתיר רכוש אסור לאחר השגתו. פעולותיו של הנאשם גרמו להסתרה בפועל של רכוש אסור - המטבעות הגנובים - בשווי עצום.

נטען כי העובדות שהקימו את עבירת הלבנת ההון, אפשרו להשאיר את הרכוש העצום שנגנב, בידי הנאשם ושותפיו/יו ולמנוע תפיסתו על ידי המשטרה והשבתו למתלונן, וכי יש במעשיו של הנאשם חומרה נוספת, היות והם מהווים פגיעה מתמשכת במתלונן אשר רכשו נותר גלוי ברשות הרבים האינטרנטית אולם מחוץ להישג ידו.

נטען כי במקרים בהם בוצעו עבירות הלבנת הון ברכוש אסור שמקורו בעבירות מרמה נגזרו עונשי מאסר משמעותיים, וכי מתחם העונש ההולם בגין מעשה זה צריך לנוע בין 6-9 שנות מאסר בפועל.

נטען כי הנאשם הורשע בביצוע עבירת מיסוי, שהעונש בגינה 7 שנות מאסר. האינטרס הציבורי הינו הגנה על הקופה הציבורית ומניעת מצב בו עבריינים נהנים מפירות העבירות שלהם, גם כאשר חלה חובה על השבת הכספים ועל אחת כמה וכמה כאשר הכספים לא מושבים, ב"כ המאשימה מפנה לפסיקה וטוען כי מתחם העונש ההולם רק בגין עבירה זו צריך לנוע בין 4-8 שנות מאסר.

נטען כי ישנו אינטרס ציבורי רב בהרתעת עבריינים מביצוע עבירות הקשורות למסחר במטבעות דיגיטליים ויצירת יציבות ובטחון מסחרי.

נטען כי מעשי הנאשם מהווים אירוע אחד, בתוכו מעשי עבירה שונים, אשר לכל אחד אינטרס מוגן שונה אשר הפגיעה בו ברף העליון, משכך נטען כי צבירת עונשי המקסימום עשויה להביא למתחם שהרף העליון מגיע ל- 24 שנים.

לאחר שקלול מכלול הנתונים עותר ב"כ המאשימה לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 12-15 שנות מאסר בפועל, ועונשים נוספים.

ביחס לענישה במסגרת המתחם, נטען כי הנאשם צעיר ללא עבר פלילי, תפקודו עד לביצוע העבירות היה תקין, אביו נפטר סמוך לפני מעצרו אך לטענת המאשימה אין בעובדה זו כדי להוות נסיבה משמעותית לקולא, היות ופטירת אביו לא מנעה ממנו להמשיך בתוכניתו העבריינית וזאת כפי שאמר גם בגרסתו הכבושה, ממנה עלה כי הנאשם המשיך לעסוק בתכולת הארנק גם תוך כדי השבעה על אביו.

נטען כי מתסקיר שירות המבחן ומכתבו של הפסיכולוג עולים קשיים ומצוקות הנובעים מההליך הפלילי, אולם תחושות וקשיים אלו הינם טבעיים להליך הפלילי ואינם מהווים נסיבה יוצאת דופן, ובעבירות מסוג זה ישנו אינטרס ציבורי מובהק בענישה ממשית ומוחשית, גם כאשר קיימות נסיבות אישיות קשות מאלו של הנאשם.

ב"כ המאשימה התייחס לאמור בתסקיר שירות המבחן כי הנאשם לא הפגין אמפתיה כלפי המתלונן והתקשה לראות את הנזקים וההשלכות החמורות שגרם לו. הנאשם היה מנותק רגשית ותאר בלקוניות וטשטוש את קשריו עם המתלונן, ושירות המבחן העריך כי קיים סיכון גבוה להישנות התנהגות עוברת חוק בתחום עבירות המרמה ונמנע מלבוא בהמלצה טיפולית או שיקומית.

נטען כי הנאשם לא השיב את המטבעות שגנב ולא מסר למשטרה פרטים שיאפשרו את תפיסת המטבעות, וההון העצום שגנב ימתין לנאשם לאחר סיום ההליך הפלילי.

לאור האמור לעיל, עותר ב"כ המאשימה להשית על הנאשם עונש מאסר בפועל, בחלק העליון של מתחם הענישה ההולם.

לאור המניע הכלכלי המובהק של העבירה, נטען כי יש לגזור על הנאשם עונש כספי בדמות קנס בסכום גבוה או תקופת מאסר משמעותית תמורתו ופיצוי למתלונן בסכום המקסימלי הקבוע בחוק, וכן מאסר מותנה.

ביחס לקנס נטען כי סכום הקנס צריך להיות לפחות בשווי קרן הגניבה שהיא 22 מליון ₪, וב"כ המאשימה מפנה לסעיף 63 לחוק העונשין המאפשר הטלת קנס שהוא פי 4 מטובת ההנאה שהושגה מהעבירות, או תקופת מאסר כנגדו של עד 3 שנות מאסר לפי סעיף 71.

בהשלמת טיעון טען ב"כ המאשימה כי הועלו ע"י ב"כ הנאשם טענות עובדתיות שאין המאשימה מסכימה להן והן מנוגדות לקבוע בהכרעת הדין. וכי בהכרעת הדין נקבע שהנאשם ביצע עבירת גניבה של מטבעות דיגיטליים שערכם 6 מיליון דולר, לא נקבע דבר ביחס למעשים אשר ביצע הנאשם במטבעות הדיגיטליים לאחר הגניבה, לא הובאו ראיות בעניין, והנאשם עצמו לא מסר מידע ביחס לייעדם של המטבעות ומהו חלקו היחסי ככל ויש כזה בינו לבין האחרים. **"לכן הנחת המוצא היא שכשאדם מצבע גניבה, הטובין הנגנבים נשארים בחזקתו. הדברים ברורים. מרגע שאנו מוכיחים שאדם גנב טובין גם אם נעלמים או שאיננו יודעים לאתרם הנחת המוצא לא משתנה והיא שמאחר והנאשם על הגניבה הוא בעל השליטה על הטובין שנגנבו."**

נטען כי הנאשם הורשע בביצוע מלוא הגניבה, ומשום כך אחריותו היא ביחס לכלל המטבעות שגנבו ולא כפי שטען ב"כ הנאשם כי חלקם של האחרים ללא ספק גדול יותר.

טענות ב"כ הנאשם

4. ב"כ הנאשם טוען כי לא הוכח שלנאשם ממתינים 75,000 מטבעות, ולטענתו אין ידיעה היכן המטבעות. נטען כי לפי דברי ב"כ המאשימה וכפי שעלה מהכרעת הדין, לנאשם שותף או שותפים ובפועל לא הוכח כי הנאשם מחזיק במטבעות, בשים לב לכך שגם המטבעות שהיו על מחשבו של הנאשם נדדו הלאה וזאת כאשר הנאשם היה עצור.

ב"כ הנאשם מפנה לדברי אמו של הנאשם אשר העידה ביחס לבעיות הרפואיות שאפיינו את הנאשם מילדותו. ב"כ הנאשם מבקש שלא לזלזל בליקויי שמיעה שכן ללא מכשיר השמיעה אותו אדם לא שומע כלל, והוסיף כי ידוע שמכשירי השמיעה לעיתים עושים בעיות ולכן לא תמיד השמיעה הינה שמיעה רגילה.

ב"כ הנאשם טען כי לנאשם הפרעת קשב וריכוז המטופלת בריטלין, כאשר בזמן המעצר למרות בקשותיו של הנאשם לא אפשרו לו לקבל את הריטלין היות והוא נחשב כסם, דבר שהכביד מאוד על תנאי מעצרו.

נטען כי מתסקיר שירות המבחן וחוות דעת הפסיכולוג שהוגשה, עולה כי הנאשם גדל בתנאים כלכליים מאוד קשים עד לפשיטת הרגל של המשפחה מצב בו הם נתונים גם היום. יש לציין כי לא הוגשה חוו"ד פסיכולוג, אלא מסמך הכתוב ע"י פסיכולוג (ענ/3) אשר אינו ערוך כחוו"ד.

נטען כי הלקויות מהן סבל הנאשם הפכו אותו למטרה ללעג וקלס, וזאת לצד המצב הכלכלי הקשה, גרמו לנאשם לדימוי עצמי וערך עצמי נמוך מאוד, ולמרות כל הקשיים הנאשם סיים את לימודיו התיכוניים בהצלחה, נלחם כדי להתגייס לצה"ל וסיים שירות צבאי מלא ללא כל בעיות.

נטען כי הנאשם נעדר עבר פלילי, העבירות בוצעו כשהיה בן 25, חודש לפני מעצרו נפטר אביו, היה עצור כשנה עד ששוחרר למעצר בית מלא ולאחר מכן למעצר בית עם חלונות אוורור. נטען כי הנאשם הצדיק את האמון שנתן בו בית המשפט ולא הפר את מעצר הבית. יצוין כי הנאשם היה במעצר כששה חודשים.

נטען כי נוכח גילו הצעיר והליקויים מהם סובל, תקופת מעצרו הייתה קשה מאוד **"הוא היה כלי שרת בידי אחרים שם ונקווה שהדברים יהיו אחרת בשלב הבא"**.

נטען כי מתסקיר שירות המבחן עולה שהנאשם מגיע ממשפחה נורמטיבית, התסקיר מתייחס להיכרות הנאשם עם המתלון ולכך שהמתלון לימד את הנאשם את יסודות ההשקעה במטבעות וירטואליים וכי הנאשם תיווך לטובת המתלון במכירת מטבעות בסכומים זעומים. נטען כי המתלון שכר דירה באילת על שמו ועל שם הנאשם ודאג שהוצאות הדירה יהיו על שם הנאשם, לטענת ב"כ הנאשם "מסיבות ברורות".

נטען כי שירות מבחן עשה מאמצים במסגרת התסקיר לשוחח עם המתלון אך הדבר לא עלה בידם ולכן שירות מבחן התייחס בתסקיר לדבריו של המתלון כפי שנאמרו לפני כשנתיים בשלב המעצר.

נטען כי שירות מבחן מצא כי קיימים סיכויי שיקום לאור העובדה שמדובר בנאשם שעובד באופן סדיר וחוות הדעת שהוצגו ממקומות העבודה חיוביות.

ביחס לגורמי הסיכון הגבוהים שמצא שירות מבחן טוען ב"כ הנאשם כי שירות מבחן מבסס עמדתו על הכרעת הדין בה נמצא הנאשם אשם, לטענת ב"כ הנאשם שירות המבחן לא נותן סיבה נוספת מעבר להכרעת הדין להישנות התנהגות עוברת חוק בעבירות מאותו סוג.

נטען כי מעובדות כתב האישום, טיעוני וסיכומי ב"כ המאשימה וכן מהכרעת הדין, עולה כי לנאשם היו שותפים למעשים.

נטען כי מהכרעת הדין לא עלה שהנאשם החזיק בסיסמא של המתלון, וכי בשעה שהנאשם היה במעצר ניידו אחר או אחרים את המטבעות מארנקו למקומות אחרים. נטען כי הוכח שעצם השליטה במטבעות הייתה בידי אחרים ולא בידי הנאשם. ב"כ הנאשם הוסיף **"אני דבק בהכרעת הדין, ואני לא סוטה ממנה. רק אומר לביהמ"ש שלא הוכח גם שהנאשם שלך את הסיסמא ממחשב המתלון, הוכח שאחרים ידעו את הסיסמא. הם ניידו את המטבעות. באשר לחלק של הנאשם, רב הנסתר על הנגלה. לא ברור במדויק מה חלקו ולא ברור מה חלקם של השותפים האחר או האחרים"**.

נטען כי כאשר בית משפט קובע שהנאשם היה שותף לאחרים בביצוע מעשה עבירה, עליו לקבוע מתחם עונש הולם על פי חלקו של הנאשם בביצוע העבירה. נטען כי לא ידוע חלקו של הנאשם ביחס לחלקם של האחר או האחרים בביצוע העבירה ולא הוכח כי הנאשם הוא ששלט במטבעות בשים לב לכך שהאחר או האחרים הצליחו להשיג סיסמא ולחדור למחשב. לטענת ב"כ הנאשם האחר או האחרים כנראה החזיקו או מחזיקים בכל המטבעות. **"במצב כזה, אני חושב שהדין מחייב לקבוע מתחמים שונים משום שאין לנו את השותפים או השותף, נבקש לקבוע את המתחם בהתאם למה שבעצם נטען כאן כאשר ברור לנו מעבר לכל ספק שהאחרים חלקם היה גדול יותר"**. כך לדברי ב"כ הנאשם.

ב"כ הנאשם מאבחן את הפסיקה שהוגשה על-ידי המאשימה, וטוען כי מדובר במקרים חמורים יותר. בהתייחס לפרשת הבנק למסחר, נטען כי מדובר בגניבות חמורות יותר, גניבה ממעביד ועשרות אישומים בהיקף של רבע מיליארד שקל. ב"כ הנאשם מפנה לפסיקה של בית משפט השלום בעניין ת"פ 3691-03-14 (שלום כפר סבא) **"מ"י נ' פזית ולד (17.12.2014) בו הוטלו 88 חדשי מאסר ואליו הפנו ב"כ המאשימה בשלב המעצר, וטוען כי המקרה שבפנינו פחות חמור בנסיבותיו"**.

ב"כ הנאשם מתייחס למכתב המתלון שהציגה המאשימה, ולטענתו המתלון עבר לאוקראינה היות ושם לא משלמים מס על אחזקת מטבעות בעוד בישראל משלמים. ב"כ המאשימה השיב כי הדבר לא הוכח. ב"כ הנאשם טוען כי במכתב המתלון נרשם כי העביר לנאשם עשרות אלפי שקלים שאביו של הנאשם חלה, וכי יש לדייק, ולפי האמור בעדויות המתלון עצמו ואמו של הנאשם מדובר בסכום של 10,000 ₪.

ביחס לשער המטבעות טען ב"כ הנאשם כי יש בכתב האישום את השער ביום הגניבה ולא שער שמשתנה לעיתים דחופות במטבעות מסוג זה. נטען כי גם המתלון במכתבו מדבר על 6 מיליון דולר ולא על הסכומים שהעלה ב"כ המאשימה בטיעונו.

ב"כ הנאשם מתייחס לטענה כי מעשיו של הנאשם מהווים אירוע אחד אשר בתוכו מעשי עבירה שונים וטוען כי **"זה לא מקובל ואני לא מכיר הרבה פסיקה שבאישום אחד ביהמ"ש עושה צבירה לכל העונשים, ג'אבר אומר את זה אך בפסיקה הלכה למעשה אין את זה"**. נטען כי בפועל יש לקחת את העבירה החמורה ביותר והיא מהווה את הרף העליון.

ב"כ הנאשם מתייחס לקביעת המאשימה כי מדובר בפעולה מורכבת וממושכת וטוען כי איננו יודעים כיצד צבר הנאשם מידע אודות המתלון ומבקש להזכיר שהמידע בארנקים נגיש לכולם "כל אדם בעולם יכול להיכנס לדעת ולראות ארנקים של כולם ולראות מה יש באותם ארנקים, הוא לא ידע של מי הם, אך ידע מה יש באותם ארנקים, לא צריך לאסוף מידע מיוחד".

נטען לאיבחון של הפסיקה אליה הפנה ב"כ המאשימה, וכי בניגוד לפסיקה זו, כאן מדובר באישום אחד ולא בריבוי עבירות ויש לתת לכך משקל. נטען כי דווקא מקום בו יש מספר רב יותר של קורבנות הנזק חמור יותר.

ב"כ הנאשם הוסיפו בהשלמת טיעון כי העבירות הנלוות לעבירה של גניבה בנסיבות מחמירות, אינן מקימות מעשה נוסף אלא יש ביניהן זיקה ישירה ויש לראות את כולן כמעשה אחד, וכן אירוע אחד. נטען כי מאז שניתן פס"ד ג'אבר עליו מסתמכת המאשימה בטיעוניה נעשו שינויים בפסיקה ולכן אין לצבור את העונשים אלא יש לקבוע את תקרת העונש כתקרת העונש שבצד העבירה החמורה ביותר - 10 שנות מאסר.

ב"כ הנאשם מפנה לעדותו של המתלון ביחס להשפעת הסכום שנגבב עליו וטוען כי "מבלי להקל ראש בסכום הגניבה האמורה בעניינו, הרי שיש ליתן לכך משקל שלא מדובר בסכומים שאובדנם מוביל לאובדן קורת גג ביתו".

ביחס לשווי מטבע הדש, נטען כי הנאשם הורשע בהכרעת הדין על פי העובדות המצויות בכתב האישום, לפיהן שווי המטבע במועד הגניבה היה כ- \$ 82.5 ועל פי עובדות אלו יש גם לגזור את דינו של הנאשם. נטען כי שווי מטבע הדש בהיותו מטבע וירטואלי משנה ערכו כל העת ובמהלך ניהול המשפט הגיע גם לשווי של \$ 30, וערכו של המטבע יכול להמשיך להשתנות, ולכן אין לקבל את עמדת המאשימה לפיה יש להעריך את שווי הגניבה ביום הטיעונים לעונש, ויש להעמיד את שווי הגניבה על פי האמור בכתב האישום.

נטען כי ההגנה מתנגדת לכך ששווי מטבע הדש הינו "מן המפורסמות" וכי על המאשימה להוכיח את שווי מטבע הדש באמצעות ראיות.

הערכים המוגנים ומתחם העונש ההולם

7. העבירות אשר ביצע הנאשם הינן עבירות חמורות, אשר בוצעו בנסיבות חמורות.

הנאשם גנב מטבעות דיגיטליים אשר במועד הגשת כתב האישום היו בשווי של כ- 22 מיליון ₪. את המטבעות גנב מארנקו הדיגיטלי הפרטי של המתלון, עמו הייתה לו היכרות מוקדמת.

מעשי הנאשם המפורטים בכתב האישום מקימים כמה עבירות, וסביר כי בוצעו יחד עם אחרים, כמפורט בהכרעת הדין.

מדובר בעבירות אשר בוצעו בתכנון ובתחכום רב, תוך נקיטת אמצעים להסתרת ביצוען, ולהסתרת המטבעות אשר נגנבו.

העבירות בוצעו תוך חדירה שלא כדין לחומר מחשב של המתלון, לשם ביצוע הגניבה שהינה גניבה בנסיבות מחמירות.

הנזק אשר גרם הנאשם למתלון הינו עצום והנאשם פגע פגיעה כלכלית קשה ביותר במתלון. המטבעות אשר גנב הנאשם היו פרי השקעה מרובת שנים בה השקיע המתלון את מיטב כספו וחסכוניותו.

יש לקבל את טענת ב"כ המאשימה על כי מדובר בנסיבות היוצאות דופן בחומרתן, לנוכח שווי הרכוש הנגנב בנסיבות ביצוע הגניבה.

מדובר בעבירות אשר לביצוען נדרש תכנון ותחכום רב, והן בוצעו באופן אשר בנוסף לנטילת המטבעות, גם נועד להסוות זאת מאחרים.

הנאשם לא השיב מאומה מהמטבעות אשר גנב, וגם לאחר שנעצר ונחקר, לא שיתף פעולה באופן אשר יכול ובאמצעותו היו נמצאים המטבעות, או חלקם.

כמפורט בהכרעת הדין, חלק מהמטבעות, 31,500 מתוך 75,000, היו בארנק דיגיטלי אשר היה במחשבו הפרטי של הנאשם.

תוך כדי הזמן שהיה הנאשם במעצר, הועברו 31,500 מטבעות אלו מארנקו זה, באמצעות מאן דהוא.

גם לאחר שנעצר הנאשם לא פעל הוא באופן כלשהו לצמצם את הנזק שגרמו מעשיו, לא פירט מי הם שותפיו, ולא סייע באופן כלשהו להקטין את הנזק למתלון, או לכל הפחות להביא לכך שלפחות אותם המטבעות שהיו בארנק הדיגיטלי שבמחשבו האישי, 31,500 מטבעות, כמעט מחצית מהמטבעות שנגנבו, יושבו למתלון.

בהקשר זה יש להתייחס גם לטענה שהועלתה ע"י ב"כ הנאשם על כי לנאשם היו ככל הנראה שותפים, ולפיכך, לא הוכח חלקו, וגם לא הוכח שהוא זה אשר שלט במטבעות. אין לקבל טענה זו. הנאשם ביצע את הגניבה. העובדה שיכול וביצע את הגניבה יחד עם אחרים, אינה מצמצמת את חלקו כמבצע העיקרי, וההנחה הינה כי המטבעות אשר גנב הינם בחזקתו, או בחזקה המשותפת לו ולאחרים, או לפחות היו בחזקתו, בסמוך לאחר ביצוע הגניבה, והנאשם לא הביא כל ראיה הסותרת זאת.

העובדה שהמטבעות הועברו מתוך הארנק של הנאשם בזמן שהיה הוא עצור, אין משמעותה כי לא ידע היכן המטבעות מוחזקים. המשמעות שניתן להסיק מכך הינה שגם לאחרים היתה גישה, והיו להם הנתונים המאפשרים החזקת המטבעות והעברתם.

אין בכך כדי לצמצם או לגרוע מהמסקנה שהנאשם היה המחזיק או לכל הפחות אחד המחזיקים במטבעות.

ההחזקה אינה כהחזקה במובן הפיזי, אלא זו החזקה המבוצעת באמצעים מחשביים - דיגיטליים, אך עדיין החזקה הינה.

להתנהלות זו של הנאשם, ביחס למטבעות אותם גנב, משמעות ביחס לנזק ולמידת אשמו, שכן יכול היה הוא בשלבים מסוימים לשתף פעולה באופן אשר יקטין את הנזק, או לכל הפחות יעשה ניסיון להקטין, אולם הוא לא עשה כן.

הנאשם הינו גורם מרכזי בביצוע הגניבה, והחזיק במחשבו שלו כמעט מחצית מהמטבעות הגנובים. מהעובדות דלעיל אשר הוכחו כאמור בהכרעת הדין עולה כי חלקו של הנאשם בביצוע העבירות מרכזי.

8. ב"כ הצדדים חלוקים ביחס לענישה המקסימאלית האפשרית בגין העבירות בהן הורשע הנאשם.

אין מחלוקת בין הצדדים כי מדובר באירוע אחד, מבחינת קביעת מתחם העונש ההולם, ואולם, לטענת ב"כ המאשימה הענישה המקסימאלית האפשרית, בהצטבר העבירות בהן הורשע הנאשם, הינה 24 שנות מאסר, ולטענת ב"כ הנאשם יש להתייחס רק לעבירה עם הענישה החמורה ביותר, כתקרת הענישה האפשרית, דהיינו 10 שנים.

לפני בחינת השאלה האם יש לצבור את הענישות המקסימאליות האפשריות על פי כל אחת מהעבירות, או שמא יש להורות על ענישה מקסימאלית במסגרת עבירה אחת החמורה מהאחרות, יש לבחון את המעשים הנפרדים ואת העבירות הנפרדות המוקמות על ידם.

קביעת מתחם העונש ההולם אינה מבוצעת כך שהרף העליון הינו הענישה המקסימאלית, ואולם, לשאלת הענישה המקסימאלית משמעות ביחס למתחם. יצוין כי גם ב"כ המאשימה אינם טוענים למתחם אשר יהיה ברף עליון של הענישה המקסימאלית, אך מובן שאם הענישה המקסימאלית האפשרית פחותה מזו הנטענת ע"י ב"כ המאשימה, והינה כפי טענת ב"כ הנאשם, הרי שלא רק שלא ניתן יהיה לקבוע מתחם כפי שהתבקש על ידי ב"כ המאשימה, אלא שהמתחם יהיה נמוך יותר באופן משמעותי, שכן קביעת המתחם מתייחסת לעבירה והענישה בצידה, ולצד זאת, לנסיבות ביצוע העבירה, אך הענישה לעולם אינה יכולה לעלות על זו הקבועה בחוק.

נפנה תחילה לסעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), הקובע כי: "בית המשפט רשאי להרשיע נאשם בשל כל אחת מהעבירות שאשמתו בהן נתגלתה מהעובדות שהוכחו לפניו, אך לא יענישנו יותר מפעם אחת בשל אותו מעשה".

לפיכך, יש לבחון תחילה את המעשים ואלו עבירות משתכללות על ידי "אותו מעשה". כאשר מדובר במעשה אשר משכלל כמה עבירות, הרי שבגין אותו מעשה, הענישה המקסימאלית הינה אך הענישה בגין העבירה החמורה מהאחרות.

הנאשם הורשע בעבירות של: גניבה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 384א(ב) לחוק העונשין, אשר העונש המקסימאלי בגינה הינו 7 שנות מאסר, פעולה ברכוש אסור לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, אשר העונש המקסימאלי בגינה הינו 10 שנות מאסר, חדירה לחומר מחשב כדי לעבור עבירה לפי סעיפים 4 ו- 5 לחוק המחשבים, אשר העונש המקסימאלי בגינה הינו 5 שנות מאסר, וערמה ותחבולה לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), אשר העונש המקסימאלי בגינה הינו 7 שנות מאסר.

העבירות של גניבה בנסיבות מחמירות וחדירה לחומר מחשב, נעשו באותו מעשה עצמו, לפיכך, העונש המקסימאלי בגין מעשה זה הינו 7 שנות מאסר.

העבירה לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, הינה עבירה אשר המעשה שנעשה במסגרתה הינו מעשה נפרד ממעשה הגניבה. מעשה לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, הינו ביצוע פעולה ברכוש שמקורו בעבירה או שנעברה

בו עבירה, ולפיכך המעשה הינו נפרד ממעשה העבירה המקורי אשר בוצע. לפיכך לא חל הסיפא לסעיף 186 לחסד"פ, שכן אין מדובר באותו מעשה, ומכאן שהמעשה אשר הקים את העבירה לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, מעמיד ענישה עצמאית של 10 שנות מאסר.

כך גם ביחס לעבירה לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), הקובע עבירה שהינה בכוונה להתחמק ממס, ושימוש במרמה עורמה או תחבולה לצורך כך. המעשה לצורך ביצוע העבירה לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש) הינו מעשה אחר מהמעשה המקים את עבירות הגניבה או איסור הלבנת הון, ומשכך, גם ביחס לסעיף זה לא חל הסיפא לסעיף 186 לחסד"פ, וגם עבירה זו מקימה ענישה נפרדת ועצמאית של 7 שנות מאסר.

מכל האמור, העבירות אשר בוצעו על ידי הנאשם, כוללות שלושה מעשים העונים להגדרה של "אותו מעשה", כאמור בסיפא לסעיף 186 לחסד"פ. כל אחד ממעשים אלו, כולל ענישה נפרדת ועצמאית - של 7, 10, ו- 7 שנות מאסר, כאמור לעיל.

לפיכך, יש לקבל את טענת ב"כ המאשימה על כי בהצטבר כל העונשים, הענישה המקסימאלית האפשרית על פי דין, הינה של 24 שנות מאסר.

המעשים כולם מהווים אירוע אחד, ולפיכך ייקבע מתחם עונש הולם אחד לכל המעשים כולם, ואולם, בקביעת המתחם יובא לידי ביטוי כי מדובר בכמה מעשים המקימים כמה עבירות כאמור לעיל. מובן, כי קביעת מתחם אשר הרף העליון שלו הינו הענישה הכוללת המצטברת לכל המעשים המקימים את העבירות, שמורה למקרים חריגים ביותר, אשר אינם מוכרים בפסיקה, ולמעשה גם המאשימה אינה טוענת כי כך יש לעשות.

ביחס לעונש המקסימאלי הנבחן במסגרת אירוע אחד ר' ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מ"י (29.10.2014), בו נקבע כי צירוף עונשי המקסימום אשר ניתן להטיל בגין כל אחד מהמעשים ייקבע את התקרה העליונה האפשרית למתחם העונש ההולם בגין האירוע, ורף עליון זה יכול להיות נמוך, ולעיתים אף נמוך בהרבה, בהתאם לנסיבות המקרה אך לא יוכל לעבור על צירוף המעשים, ויש לבחון את נסיבותיו של כל מקרה:

"9. כאשר בית המשפט מחליט שאירוע מסוים כלל יותר מ"מעשה" אחד - הרי שצירופם של עונשי המקסימום שניתן להטיל בגין כל אחד ממעשים אלה יקבע את התקרה העליונה האפשרית למתחם הענישה בגין האירוע. כמובן, הרף העליון של המתחם יכול להיות נמוך בהרבה, ולא אחת צריך להיות נמוך בהרבה, בהתאם לנסיבות העניין, אך ודאי שלא יוכל לעבור את צירוף עונשי המקסימום, כפי שמורה סעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי.

10. בשלב זה, על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם בגין האירוע, בשים לב למכלול הנסיבות האופפות את האירוע. לעתים, העובדה שהאירוע כולל כמה מעשים יכולה לשוות לו מידה נוספת של חומרה. לעומת זאת, במקרים אחרים העובדה שמדובר ברצף שנעשה באותו "עידנא דריתחא" יכולה לגרוע ממידת החומרה...."

9. בביצוע העבירות ובאופן ביצוען פגע הנאשם בשורת ערכים מוגנים שביסודן: בביצוע עבירות הגניבה בנסיבות מחמירות והחדירה שלא כדין לחומר מחשב פגע הנאשם בערכים המוגנים של הזכות לקניין והצורך להגנה על זכות זו, חופש הבחירה וחופש הפעולה לעשות שימוש בקניין, הביטחון הכלכלי, לצד ההגנה על חומר מחשב ומניעת ביצוע עבירות באמצעות חדירה שלא כדין לחומר מחשב ולמחשב.

הערכים והאינטרסים המוגנים בעבירת איסור הלבנת הון, כוללים את האינטרס הציבורי להביא לכך שביצוע העבירה הבסיסית לא יהא משתלם, מניעת מעשים המטשטשים עקבות עבירות ופוגעים באיתורן, וככלל, פגיעה באינטרס הכלכלי העומד בבסיס העבירה הבסיסית, ומניעת הפקת טובת הנאה מרכוש שמקורו בעבירה, שימש או איפשר ביצועה או נעברה בו העבירה.

איסור הלבנת הון נועד לפגוע פגיעה ישירה ברווח ובאינטרס הכלכלי לביצוע עבירת הבסיס.

בפעולות המתוחכמות שביצע הנאשם בעצמו או עם שותפיו, פגע הוא בערכים המוגנים ע"י עבירה זו, וביקש הוא להסתיר כי מקור המטבעות הינו בגניבה שביצע מהמתלון.

בעבירת המס פגע הנאשם בערכים המוגנים שבבסיסה והם שמירה על כספי ציבור, עקרון השוויון בנטל המס ושלטון החוק.

השימוש במטבעות וירטואליים הופך להילך כלכלי-עסקי אשר יש להגן עליו, וקיים אינטרס ציבורי רחב היקף למנוע פגיעה בו, על מנת לאפשר יציבות וביטחון ביחס להחזקה, השקעה ומסחר במטבעות דיגיטליים.

המענה העונשי לעבירות הפוגעות באפשרות ובביטחון לקיים התנהלות כלכלית באמצעות מחשב ומטבעות וירטואליים, צריך להלום את מידת הפגיעה שיש במעשים אלו, בחופש להתנהלות כלכלית זו.

מידת הפגיעה שפגע הנאשם ברכושו של המתלון, האופן בו ביצע זאת, תוך חדירה לחומר מחשב המוגן בסיסמא, ומידת הפגיעה שפגע בחירותו של המתלון לפעול באמצעים וירטואליים, הינם ברף גבוה ביותר.

הפגיעה הינה גם בערכים המוגנים של הביטחון בביצוע עסקאות ופעילות כלכלית ממוחשבת, אשר מקבלת מקום מרכזי בכלכלה.

מעשי הנאשם פוגעים בביטחון הציבור בשימוש באמצעים ממוחשבים בכלל, ולצרכי השקעה והתנהלות כלכלית, בפרט.

הפריצה לחומר מחשב המוגן בסיסמא, לצורך ביצוע הגניבה, פוגעת בהסתמכות המתלון והציבור על אמצעי ההגנה המגנים על שימוש במטבעות וירטואליים, וככלל בשימוש הממוחשב בעניינים כספיים ואחרים.

חומרת כל אלו צריכה לבוא לידי ביטוי במתחם העונש ההולם הנקבע, והרף הגבוה של הפגיעה בשורת ערכים מוגנים אלו, ובביטחון בפעילות כלכלית באמצעות מחשב, מחייבים החמרה בענישה.

במעשים האמורים ביצע הנאשם פגיעה בכמה מישורים - הביטחון בשימוש במחשב, הביטחון בשימוש במטבעות וירטואליים, אמון הציבור באפקטיביות של אמצעי ההגנה הקיימים לצרכים אלו, וככלל בפעילות כלכלית ומסחרית המתבצעת באופי דיגיטלי.

העלייה בשימוש במטבעות וירטואליים, וככלל באמצעים ממוחשבים לצרכי השקעה ומסחר, מחייבים הגנה רחבה, אשר חלקה מבוצע באמצעות מענה עונשי הולם לביצוע עבירות הפוגעות בכך.

10. קביעת מתחם העונש ההולם מתבצעת בעיקר תוך התייחסות לנסיבות ביצוע העבירה, החומרה והתוצאה, ואינה קשורה אך בעבירה כפי נוסחה ועונשה בחוק. עקרון הענישה האינדיבידואלית כולל היבטים הקשורים הן בנסיבות ביצוע העבירה והן בנאשם עצמו, ושלב קביעת מתחם העונש ההולם, נעשה תוך התייחסות להיבטים הקשורים בנסיבות ביצוע העבירות, ולו היבט אינדיבידואלי הקשור למקרה המסוים הנדון. ר' ע"פ 1323/13 חסן ואח' נ' מ"י (5.6.2013), המתייחס לצביון האינדיבידואלי אשר העניק המחוקק לשלב עיצוב המתחם.

להלן התייחסות לפסיקה, אך יש לציין כי אכן כטענת ב"כ המאשימה לא קיימת פסיקה הדומה בנסיבותיה למעשים שביצע הנאשם. ניתן ללמוד על עקרונות ענישה ובמידה מסוימת על מידת הענישה, גם מהענישה המוטלת בעבירות דומות כגון קבלת דבר במרמה, וגניבה בידי מורשה. מובן, כי האמור מחייב אבחנה לנסיבות ולעבירות שבענייננו, ובקביעת המתחם תבוצע אבחנה זו.

בחלק מהפסיקה המובאת להלן מדובר בשורה של מעשים ועבירות כלפי כמה נפגעים. בענייננו, מדובר בנפגע אחד. ב"כ הצדדים טענו טענותיהם לעניין זה, ב"כ המאשימה על כי מדובר בפגיעה במתלונן אחד, אך הפגיעה הינה בהיקף עצום, ומנגד, ב"כ הנאשם ביקש לראות בעובדה שמדובר בפגיעה במתלונן אחד, כנסיבה השוללת את החומרה הנטענת ע"י ב"כ המאשימה.

אינני סבור כי יש לערוך השוואה מספרית של מספר המתלוננים או הסכומים המדויקים בהם בוצעו העבירות. בחינת מידת החומרה של העבירות בנסיבות ביצוען, כוללת את מכלול הנתונים ושקלולם. כך, מידת הפגיעה והיקפה ביחס לאדם מסוים, יכולה להביא לתמונת חומרה ברף גבוה מאשר כמה פגיעות בכמה מתלוננים, אשר כל אחת מהן קטנה, ולהיפך. אין מדובר בנוסחה, אלא יש לבחון את כלל הנסיבות.

בענייננו, הפגיעה בערכים המוגנים הינה ברף גבוה, בשל כמה נסיבות - התכנון והתחכום של ביצוע העבירות, ההיקף של העבירות, אשר עמד על כ- 22 מיליון ₪ בעת ביצוען, והעובדה שמדובר בפגיעה בהיקף כה גדול ומשמעותי באדם אחד, המתלונן, אשר ממנו בלבד נגנבו מטבעות בשווי כאמור, ועובדה זו מגבירה את החומרה והמשמעות הקשה של תוצאת העבירות אשר ביצע הנאשם.

פגיעה כה קשה מחייבת מתחם עונש הולם אשר יבטא את חומרתה ואת עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים.

אני מוצא בהקשר זה להתייחס לסך הכספי של הנזק אשר גרם הנאשם למתלונן - לטענת ב"כ המאשימה יש להתייחס לפגיעה בסכום גבוה משמעותית מהסכום אשר בכתב האישום, לאור כך ששווי המטבעות עלה מאז, ולטענת ב"כ הנאשם השווי הקובע הינו במועד הגשת כתב האישום.

סבורני, כי לאחר הגשת כתב האישום, אין מקום להתייחס לשינויים בשווי המטבע, לא לעליית שווי, כמו גם לא לירידת שווי.

העבירות בהן הורשע הנאשם, הינן העבירות כפי שבוצעו בנסיבות אשר היו במועד ביצוען, וההרשעה הינה בעובדות כתב האישום.

כתב האישום, כמו גם ההרשעה, מתייחסים למועד ביצוע העבירות ולשווי שהיה באותו מועד. שינוי בשווי אינו מוסיף ואינו גורע מהנזק אשר נגרם באותו מועד בו גזל הנאשם את המטבעות מהמתלון. ייתכן, ולאחר שבוצעו העבירות, היה שווי של המטבעות יורד באופן משמעותי, אך זהו נתון אשר לא היה נכון להביאו לזכותו, כפי שאין להביא לחובתו נתון של עליית שווי המטבע. אין בידנו לדעת מה היה המתלון עושה במטבעות, וכל סברה ביחס לכך אינה יכולה לשמש כראיה במשפט פלילי. זוהי סברה בלבד. ייתכן והמתלון היה פודה את המטבעות מיד, ואז השווי הינו אותו שווי האמור בכתב האישום, ייתכן והמתלון היה משאירם בידיו, וגם אז ייתכן שבנקודת זמן מסוימת היה הוא נושא עליהם רווח, ובנקודת זמן אחרת הפסד, כל אלו הן סברות, ואין לקבל את טענת ב"כ המאשימה בהקשר זה. הנזק הינו כאמור בהכרעת הדין.

11. להלן התייחסות לסוג זה של עבירות, עבירות כלכליות, ולענישה במסגרתן. עבירות אלו מחייבות ענישה משמעותית, ואף מצריכות החמרה.

על מגמת ההחמרה בעבירות מסוג זה, הגם שלעיתים כוללות הן עבירות כלכליות שונות, ר' ע"פ 5139/19 **איה שרה לביא נ' מ"י** (17.3.2020), שם מדובר היה בעבירות של גניבה בידי מורשה, השמטת הכנסה לפי סעיף (1)220 ומרמה עורמה ותחבולה לפי סעיף (5)220 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), והוטלו על עורכת דין אשר במסגרת עיסוקה נטלה כספים שהופקדו בידה בנאמנות בסכום כולל של כ- 4.2 מיליון ₪, וגם לא דיווחה על קבלת הכספים לרשויות המס, והחזירה סכום כולל של 2.2 מיליון ₪, 3 שנות מאסר בפועל, ערעורה נדחה, ונקבע ביחס לעבירות מסוג זה כי במדיניות הענישה בהן חלה מגמת החמרה, וכי יש לקחת בחשבון את היקף הגניבה כנסיבה משמעותית לחומרה. בית המשפט העליון מתייחס לעבירות שבוצעו שם בהקשר של עבירות כלכליות, וכך נפסק:

"במקרה זה מדובר בעבירות גניבה בסכומים משמעותיים שבוצעו על ידי המערערת שהייתה עורכת דין וניהלה עובר לתקופת ביצוע העבירות חיים נורמטיביים. דומה עניינה לעניינים של עוברי עבירות "צווארון לבן", אשר נעברות מטבע אופייני, על פי רוב, על ידי אנשים נורמטיביים ובעלי עבר נקי, על אודותיהם אמר בית משפט זה בהתייחס למדיניות הענישה הראויה בעבירות מסוג זה כי: "בית משפט זה עמד לא פעם על ההחמרה הנדרשת בעבירות כלכליות, המכונות עבירות 'צווארון לבן'. בעבר נטו בתי המשפט להקל עם מבצעי עבירות מסוג זה, בשל תדמיתן 'הנקיה' יותר ביחס לעבירות אחרות. ואולם, לעיתים החורבן שעבירות כלכליות עלולות להמיט על נפגעייהן הוא גדול לאין ערוך מאשר עבירות רכוש 'רגילות'. נזקיהן עלולים להשתרע לאורך זמן ולסחוף גם את קרוביהם ומשפחתם של הנפגעים אל עברי פי פחת. הן עלולות להביא לסחרור ולפגיעות נוספות ברכוש, בגוף, בכבוד ובחרות" ... לכך ניתן להוסיף, כי במדיניות הענישה בעבירות מסוג זה חלה מגמה של החמרה, מגמה שהוגדרה כמוצדקת ... כמו כן, יש לקחת בחשבון את היקף הגניבה כנסיבה משמעותית לחומרה..."

בעניינו, מחד אין מדובר בביצוע העבירות בנסיבות האמורות בע"פ 5139/19, אך מנגד, קיימות נסיבות לחומרה ובהן כי היקף הפגיעה הכלכלית אשר פגע הנאשם במתלון הינו של 22 מיליון ₪, כמה מונים מהפגיעה שם, ובנוסף לא השיב הנאשם מאומה ולא הקטין את הנזק.

זאת ועוד, בעניינו בוצעה העבירה של איסור הלבנת הון, אשר נקבע לצידה עונש מאסר של 10 שנים, לחומרה זו שראה המחוקק בקביעת הענישה לצד העבירה, יש לתת ביטוי בקביעת המתחם.

הנאשם ביצע מעשה עבריינות כלכלי המחייב ענישה מחמירה. לחומרת עבירות אלו ולענישה הצריכה בעניין ר' ע"פ 9788/03 **טופז ואח' נ' מ"י** וערעור שכנגד, פד' נח (3) 245 בעמ' 250:

"על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הרובצת לפתחה של העבריינות הכלכלית המתוחכמת, את היקף הקורבנות העלולים להיפגע ממנה, את הקושי והמורכבות שבאיתורה ואת ההוקעה הברורה של יסודות השחיתות וניצול עמדות הכוח, השליטה והמידע הכרוכים בביצועה."

12. להלן ענישה בעבירות מרמה הדומות לעבירות אשר בוצעו ע"י הנאשם, אם כי כאמור בנסיבות שונות, ויש לעשות אבחנה בהתאם.

- ברע"פ 5423/14 **קופרמן נ' מ"י** (29.9.2014) נגזר על המערער עונש של 57 חודשי מאסר. הנאשם קיבל רישיונות לניהול תיק השקעות, וכתב האישום גולל את סיפורם של 14 מתלוננים אשר מסרו לו כספיהם, על יסוד מצגים כוזבים ועל בסיס השבת הקרן תוך תקופה מוסכמת ובתוספת ריבית חודשית וודאית, ונמסרו למתלוננים בטוחות חסרות כל ערך כלכלי, והוסתר מהמתלוננים כי המערער מצוי בחובות כספיים. המערער הורשע ב- 11 עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, 3 עבירות גניבה בידי מורשה, 6 עבירות משיכת שיק ללא כיסוי, ועבירת הדחה בחקירה בנסיבות מחמירות. סך הסכומים אשר התקבלו במרמה עמד על 6.8 מיליון ₪, וההיקף הכספי של מעשי הגניבה עמד על 5 מיליון ₪. בערעור המאשימה הוחמר העונש ע"י בית המשפט המחוזי ל- 75 חודשי מאסר, לאחר שנבחנו גם טענות הקשורות למצבו הנפשי של המערער והתמוטטותו הנפשית אשר הביאה לכדי ניסיון התאבדות ואשפוז פסיכיאטרי.

- ברע"פ 158/13 **עוז נ' מ"י** (7.2.2013) (אליו בוצעה הפניה במסגרת רע"פ 5423/14 דלעיל), הורשע המערער במסגרת 24 אישומים בכתב האישום אשר הוגש כנגדו, ב- 15 עבירות של קבלת דבר במרמה, 8 עבירות קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, 20 עבירות הוצאת שיק ללא כיסוי, גניבה, 3 עבירות גניבה בידי מורשה, איומים וזיוף, בכך שהנאשם הציג עצמו ככזב כאיש עסקים עתיר ניסיון כסף וקשרים, ועוד מצגים רבים, ובעקבות פגישות עם המתלוננים במצגים כוזבים שהציג, קיבל שיקים וגלגלם הלאה, או פרטם, ובסה"כ הוציא במרמה מקורבנותיו כסף מזומן שווה כסף וסחורה בסכום של כ- 1.7 מיליון ₪, ושיקים בסכום של 4.9 מיליון ₪. על המערער, אשר לחובתו היה עבר פלילי, נגזרו 7 שנות מאסר, ערעורו לבית המשפט המחוזי נדחה, וכך גם בקשת רשות הערעור. בית המשפט העליון התייחס בדחיית בקשת הערעור לסממני החומרה הקשורים בצורת המרמה, שיטת הפעולה, התכנון, התחכום

והיקף המרמה.

בענייננו הנאשם ביצע את העבירות בתחכום רב ולאחר תכנון, וההיקף הינו כמה מונים גבוה מהסך שנלקח מהקורבנות שם. לצד זאת בענייננו, מדובר במספר עבירות קטן משמעותית ובקורבן אחד, אך הפגיעה בו משמעותית ביותר. בענייננו בוצעה כאמור גם העבירה של איסור הלבנת הון אשר לצידה הענישה של 10 שנות מאסר.

- בע"פ 2143/10 **אברהם שלום נ' מ"י ואח'** (20.1.2011), הורשע המערער אשר היה עו"ד במקצועו ב - 3 עבירות קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, 3 עבירות זיוף מסמך בנסיבות מחמירות, ו- 3 עבירות שימוש במסמך מזויף, בכך שקיבל מהמתלונן כספים בסך כולל של 1.3 מיליון ₪ למטרת ביצוע עסקאות, והכספים נמסרו לו עקב מצגים כוזבים שהציג בפני המתלונן, תוך ניצול האמון שניתן בו על רקע היותו עו"ד ובן משפחה, נגזר עונש של 55 חודשי מאסר, קנס של 50,000 ₪ ופיצוי בסך 100,000 ₪, והערעור נדחה, למעט רכיב של מאסר חלף הקנס. נקבע כי **"עונש המאסר שהוטל על הנאשם הוא עונש הולם"**. ועוד נקבע כי **"לדעתנו אין מקום לקבוע 'תעריף' מדויק המשווה בין הסכום בו שלח עו"ד ידו לבין אורך תקופת המאסר. מה שיש לבחון הוא האם הוטלה תקופת מאסר ההולמת את הנסיבות"**.

- בע"פ 2447/13 **קליין נ' מ"י** (8.4.2014), הורשע המערער בשורת עבירות מרמה, זיוף, שימוש במסמך מזויף בהוצאת שיקים ללא כיסוי, במסגרת 10 אישומים בהם יוחס למערער ולאחר קבלה במרמה של כ- 10 מיליון ₪, תוך שהמערער והאחר מציגים מצגי שווא. על המערער אשר נשא בעבר שתי תקופות מאסר בגין עבירות מרמה, הוטל מאסר בפועל לתקופה של 6.5 שנים, והופעל במצטבר מאסר מותנה בן 15 חודשים. בערעור הוקל עונשו של המערער כך שעונש המאסר הכולל, לרבות המאסר המותנה שהופעל, הועמד על 72 חודשים. הנימוק המרכזי להקלה בעונש היה הפער בין ענישת המערער לענישת האחר אשר ביצע עמו חלק מהמעשים, והגם שהיה שוני מהותי בין השניים, נקבע כי הוא אינו מצדיק פער כה גדול בענישה, ולאור עקרון אחידות הענישה הוקל העונש כאמור, תוך שנקבע כי מעשי המערער קשים וחמורים, וכי אלו **"מעשים הפוגעים קשות באמון ובביטחון הנדרשים לשם קיום פעילות כלכלית סדירה..."**. ועוד נקבע כי **"גם איננו סבורים כי שגא בית המשפט במתחם הענישה שנקבע על ידו (ארבע עד שבע שנים)"**.

- בע"פ 11738/05 **מיכאלי נ' מ"י** (10.9.2008), הורשע המערער בזיוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר בנסיבות מחמירות, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, שימוש במסמכים מזויפים, שיבוש מהלכי משפט, מסירת ידיעה כוזבת, ועבירות מרמה ותחבולה לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה, בכך שבמהלך השנים 2001 - 2004 קיבל במרמה סך של כ- 27.6 מיליון ₪, ונגזר עליו עונש של 8 שנות מאסר, וקנס בסך 2 מיליון ₪, ערעורו נדחה, נקבע כי נסיבות העניין מחייבות מתן בכורה לאינטרס הציבור, כי מדובר במסכת מסועפת ומורכבת של מעשי מרמה רבים, הסכום לא הוחזר מעולם ומקום הימצאו אינו ידוע, ו**"עבירות מרמה שזה אופיין והיקפן מחייבות נקיטתה של ענישה מתריעה שתהלוך את חומרתן, ובכלל זה הרחקת העברין מן הציבור לתקופה ממושכת"**. תקופת המאסר חלף הקנס הועמדה על שנה אחת.

בעניין זה היקף הסכומים גבוה משווי המטבעות אשר גנב הנאשם, ומדובר בשורת מעשים, ואנשים רבים שנפגעו,

בסכומים נמוכים יותר, מנגד, בענייננו מדובר באירוע אחד אשר כלל כמה מעשים, אשר אחד מהם כולל גם ביצוע עבירה של איסור הלבנת הון, אשר העונש בצידה 10 שנות מאסר.

- בע"פ 4190/13 סמואל נ' מ"י (18.11.2014), הורשע המערער בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, גניבה בידי מורשה ורישום כוזב במסמכי תאגיד, כאשר כתב האישום המקורי כלל 18 אישומים ביחס לשתי פרשות מרכזיות, המערער הורשע במרבית העבירות, וזוכה מחלקן, העונש הכולל של 7.5 שנות מאסר אשר בחלקו חפף בין הענישות של שתי הפרשות, צומצם בבית המשפט העליון ל- 6 שנים ו- 9 חודשים ובוטל רכיב הקנס. נקבע כי **"בבואנו לדון בערעור על גזר דינו של המערער נקודת המוצא חייבת להיות מחמירה - בשים לב לעוצמת הפגיעה בקורבנות העבירות, כמו גם בפגיעה האנושה של עבירות מרמה מסוג זה בביטחון הנדרש בפעילות כלכלית וביכולתם של אנשים לתת אמון בזולתם"**. נקבע כי העונש שהוטל אינו חורג מרף הענישה הנהוג, אך ההקלה המסוימת הינה לאור הזיכוי מחלק מהעבירות. ביחס לפיצוי אשר הוטל ואשר כלל עבור שישה מהקורבנות סך 258,000 ₪ ובין 10,000 ₪ ל- 200,000 ₪ עבור ארבעה קורבנות אחרים, נקבע כי אין מקום להתערב בכך, וכי נוכח הפגיעה הקשה בקורבנות המערער, החיוב בפיצוי במסגרת גזר הדין ראוי, ואף אין בו כדי לכסות את מלוא נזקיהם. ההתערבות ברכיב הקנס באה, נוכח המצב הכלכלי הקשה אליו נקלע המערער עצמו.

ב"כ המאשימה ביקשו להסתמך על ע"פ 7075/03 אסתר אלון ואח' נ' מ"י וערעורים שכנגד (2.8.2006) - סכום הגניבה עמד על כ- 254 מיליון ₪, מעשי הגניבה בוצעו לאורך תקופה ארוכה וכלפי לקוחות רבים בבנק למסחר. הכספים שנגנבו שימשו למימון הימורים ולכיסוי חובות בשוק האפור. מעשיה של הנאשמת שם הובילו להתמוטטות הבנק למסחר ולאובדן חסכוניהם של רבים. על אסתר אלון נגזרו 17 שנות מאסר בפועל, וקנס בסך חמישה מיליון ₪, וערעורה נדחה.

אינני סבור כי יש ללמוד באופן ישיר מהנסיבות שם על הענישה בענייננו. ההיקף של המעשים, העבירות והנזקים, משך ביצוע העבירות, וכלל הנסיבות הינם בחומרה רבה מענינו של הנאשם כאן. מדובר היה בחמש שנים של ביצוע מעשי המרמה והגניבה, בסכומים שהינם למעלה מעשרה מונים מענינו של הנאשם, ובמעשים אשר הביאו להתמוטטות בנק. מנגד, עקרונות הענישה שם, והצורך בענישה מחמירה לסוג זה של עבירות, ישימים בענייננו.

ב"כ המאשימה מפנה לע"פ 71/11 אליהו חפץ נ' מ"י (21.9.2011), שם הורשע המערער בעבירות של עשיית פעולה ברכוש אסור לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, גניבה בידי מורשה, הוצאת שיק ללא כיסוי, זיוף מסמך בכוונה לקבל דבר במרמה, שימוש במסמך מזויף, הטרדת עד ושיבוש הליכי חקירה. המערער הולך שולל כ- 55 אנשים, ביניהם בני משפחה וחברים קרובים, קיבל מידם סכום כולל של כ- 29 מיליון ש"ח, 100 אלף דולר ו- 19 אלף לירות שטרלינג, תוך הבטחה כי לאחר שהכספים יושקעו על ידו הם יניבו תשואה גבוהה. המערער השיב כ- 14 מיליון ₪, ונותרו כ- 15 מיליון ש"ח שלא השיב. בית המשפט המחוזי דן את המערער ל- 15 שנות מאסר, 1 מיליון ש"ח קנס או 3 שנות מאסר תמורתו, והפיצוי המתלוננים בסכום כולל של כ- 6.5 מיליון ש"ח. בית המשפט העליון הקל בעונשו של המערער, הקל בתקופת המאסר אשר הועמד על 12 שנים, וכנגד אי-תשלום הקנס (1 מיליון ש"ח) נקבע מאסר של שנה אחת.

מחד הפגיעה בע"פ 71/11 הינה בכ - 55 אנשים בשורת עבירות, אך בעניינו מדובר בפגיעה קשה יותר ובנזק כבד יותר למתלונן. כמו כן המערער שם השיב כמחצית מהכספים, ובפועל הנזק אשר גרם הינו מעט יותר ממחצית מסכום הגניבה שביצע הנאשם כאן.

ב"כ המאשימה מפנים גם לע"פ 2422/15 **איתן סרור נ' מ"י** (7.11.2016) (ערעור על גזר דין שניתן ע"י מותב זה). שם הורשע המערער ב - 14 עבירות של מרמה בנסיבות מחמירות, בכך שקיבל במרמה בנסיבות מחמירות הכוללות תחכום ושיטתיות, מ - 14 משקיעים כ - 8.9 מיליון ₪, והנזק הממשי היה של כ - 5 מיליון ₪. על המערער הוטלו 8 שנות מאסר, קנס בסך 250,000 ₪, ופיצוי למתלוננים בסך כולל של 2,030,000 ₪. מתחם העונש ההולם נקבע ככולל מאסר בין 6 ל-9 שנים. בית המשפט העליון דחה את הערעור וקבע כי עונש המאסר בפועל שהוטל על המערער הולם את חומרת העבירות אותן ביצע; את התכנון, השיטתיות והתחכום של מעשיו; את משך הזמן שבו פעל; את היקף הסכומים שקיבל באמצעות מצג השווא שיצר; ואת העובדה שניצל במעשיו מתלוננים רבים שהפקידו בידיו את מיטב כספם.

גם כאן מדובר במספר נפגעים גדול יותר, אך מנגד סך הנזקים נמוך משמעותית. הנאשם גרם למתלונן נזק העולה כמה מונים על כלל הנזקים שנגרמו שם לנפגעים. בנוסף, בעניינו של הנאשם כאן קיימת גם העבירה של איסור הלבנת הון אשר לצידה 10 שנות מאסר.

ב"כ המאשימה הפנה גם לע"פ 65/04 **דב פייכמן נ' מ"י** (2.5.2005), בו הורשע המערער בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, זיוף בנסיבות מחמירות, שימוש במסמך מזויף, בידוי ראיות, התחזות, קשר לפשע, מרמה, הדחה בחקירה, הפרת הוראה חוקית, שיבוש הליכי משפט והדחה בעדות. המערער ואדם נוסף ניסו לשים את ידם במרמה על חלקת קרקע אשר היתה בבעלות אדם שניספה בשואה, ולמכור אותה תמורת כ-550,000 דולר לצד שלישי. מדובר היה ב"**מסכת סבוכה ומתוחכמת**" של מעשים. בית המשפט המחוזי גזר על המערער 9 שנות מאסר בפועל, קנס של 1,600,000 ש"ח או שלוש שנות מאסר כנגדו ופיצוי המתלונן, הניזוק, בסך 114,000 ש"ח. בית המשפט העליון הפחית את עונש המאסר בפועל ל- 7 שנים, הקנס בסך 1,600,000 ש"ח נותר בעינו, אך נקבע מאסר של שנה כנגדו.

הנסיבות בעניינו שונות, מחד, חומרה רבה בנסיבות האמור בע"פ 65/04, אך בעניינו של הנאשם כאן, נסיבות מסוימות חמורות יותר, וסך הגניבה אשר בוצעה על ידו גדול כמה מונים, ובנוסף הורשע הוא גם בעבירה של איסור הלבנת הון אשר לצידה 10 שנות מאסר.

ב"כ הנאשם טענו תוך הפניה לת"פ 3691-03-14 (בית משפט השלום כפר סבא) **מ"י נ' פזית ולד** (17.12.2014), אשר ב"כ המאשימה הפנו אליו בהליך המעצר, כי הנסיבות בעניינו של הנאשם חמורות פחות. שם הנאשמת, אשר עבדה כמנהלת חשבונות בחברה, הפיקה בכזב עשרות המחאות של החברה, חתמה על גבן חתימה הנחזית להיות חתימת מורשי החתימה הרלבנטיים, ופדתה לשימושה האישי המחאות אלו בשווי כולל של 24,382,998 ₪ מכספי החברה. שם הוצג הסדר טיעון אשר כלל הסכמה עונשית של מאסר למשך 88 חודשים, מאסר מותנה וקנס בסך 7,000 ₪. ובית המשפט כיבד את ההסדר, ואלו העונשים שנגזרו, תוך שבית המשפט ציין כי בנושא הקנס ההסדר חורג באופן משמעותי

מהראוי והנכון.

הסכום אשר נגנב שם, גבוה בכ- 2 מיליון ₪ מהשווי של המטבעות אותם גנב הנאשם, כמו כן, שם מדובר היה בעשרות פעולות של הפקת המחאות בכזב וחתימה עליהן. שם הורשעה הנאשמת גם בעבירה לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון, וגם בעבירת המס לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש).

אינני מוצא את הנסיבות בעניינו של הנאשם קלות יותר מהנסיבות שם. אכן, לא היה מדובר בסדרת מעשים כפי האמור שם, אולם הנאשם כאן פעל בתחכום ובתכנון, וגרם למתלונן נזק בגובה הקרוב לנזק שנגרם שם.

יש להוסיף כי שם היה מדובר בהסדר טיעון, אשר כלל הסכמה עונשית, ולמידה ממנו על הענישה הראויה צריכה להיעשות בזהירות, לא נקבע מתחם עונש הולם, וצוין כי אחד הנימוקים להסדר היה קבלת האחריות.

13. בחינת כלל הנסיבות של ביצוע העבירות ע"י הנאשם, כפי שמפורטות לעיל, התכנון, התחכום והנזק העצום אשר גרם למתלונן, מביאה למסקנה כי מדובר בפגיעה בערכים המוגנים ברף גבוה של חומרה, ועל מתחם העונש ההולם לבטא חומרה זו. פגיעה קשה זו מחייבת קביעת מתחם עונש הולם אשר יבטא את חומרתה ויהלום את מידת אשמו של הנאשם.

התכנון, חלקו המרכזי של הנאשם בביצוע העבירות, וכלל הנסיבות, מביאים למסקנה כי אשמו של הנאשם מרכזי וגבוה ביותר.

מכל האמור, אני מוצא את מתחם העונש ההולם בגין העבירות אשר בוצעו על ידי הנאשם, בנסיבות ביצוען, ככולל מאסר בפועל הנע בין 7 ל- 10 שנים.

על הענישה לכלול גם קנס משמעותי. הנאשם גנב מטבעות בשווי של 22 מיליון ₪.

הואיל ומדובר בעבירות אשר העניין הכלכלי הינו במרכזן, הרי שעל הקנס לבטא זאת. סעיף 63(א) לחוק העונשין קובע כי בעבירה בה מתכוון הנאשם לגרום נזק ממון לאחר או להשיג טובת הנאה לעצמו או לאחר, רשאי בית המשפט להטיל קנס פי ארבעה משווי הנזק או טובת ההנאה. דהיינו בעניינו הקנס המקסימאלי האפשרי הינו 88 מיליון ₪.

כאמור בסעיף 40' בקביעת מתחם עונש הולם לקנס, יש להתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם.

הועלו טענות בדבר המצב הכלכלי של משפחת הנאשם, וגם ביחס להליך פשיטת רגל, ואולם, הטענות הללו אינן ביחס לנאשם, אלא הן ביחס למשפחתו.

אין בפני ראיות של ממש מהן ניתן יהיה להסיק דבר מצב כלכלי קשה של הנאשם עצמו, ובנוסף, הנאשם גנב מטבעות בשווי 22 מיליון ₪, אשר לא ידוע היכן הם כעת, וחזקה כי לפחות בשלב מסוים היתה לו שליטה עליהם.

ב"כ המאשימה עותרים להטלת קנס בשווי מלוא הסכום האמור, דהיינו 22 מיליון ₪. אינני סבור כי על המתחם להיות בקורולציה ישירה לסכום הגניבה. הגם שלסכום השפעה על גובה הקנס, הרי שבמסגרת השיקולים לקביעת הקנס יש להביא גם את רכיבי הענישה האחרים המוטלים.

על רכיב הקנס בעבירות אלו להיות משמעותי, שכן מדובר בעבירות אשר בבסיסן מניע כלכלי, והמענה העונשי ברכיב זה צריך להתייחס לכך.

לאור האמור לעיל, ונסיבות ביצוע העבירות, כמו גם בחינת הטלת קנסות בעניינים אחרים, חלקם מפורטים לעיל, אני מוצא כי מתחם העונש ההולם לקנס נע בין 5 - ל- 10 מיליון ₪.

בנוסף, על הענישה לכלול רכיב של פיצוי, אשר יהיה ברף המקסימאלי של הפיצוי האפשרי על פי חוק העונשין, ויש לציין כי הרף המקסימאלי נמוך משמעותית מהנזק שגרם הנאשם למתלונן.

הענישה

14. הנאשם יליד 1994, והוא נעדר עבר פלילי.

הוגש תסקיר שירות מבחן הסוקר את נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של הנאשם אשר חלקן לא יפורט מפאת צנעת הפרט. מהתסקיר עולה כי הנאשם בן 27 רווק ללא ילדים, וטרם מעצרו התגורר בבית אמו.

משפחת מוצאו של הנאשם מנתה זוג הורים וארבעה ילדים, משפחתו נקלעה לקשיים כלכליים כשהיה כבן 11, רכושם וביתם עוקל והוריו עשו תהליך של פשיטת רגל, הקיים עד היום. אביו של הנאשם נפטר לפני כשנתיים ומותו נחוזה עבור הנאשם כטראומטי.

הנאשם שיתף כי הוא בעל לקות שמיעה מילדות ומוכר כבעל נכות מטעם המוסד לביטוח לאומי. סיים 12 שנות לימוד וגויס לצה"ל בגיל 19, שירת שירות מלא ובהמשך התגייס למערך המילואים וביצע התנדבותו עד ליום מעצרו. לאחר שחרורו מצה"ל השתלב בעבודות שונות ועולה כי היה עובד מסור ואמין שביצע את המוטל עליו כראוי.

הנאשם שיתף את שירות מבחן כי בעקבות ההליך הפלילי המתנהל כנגדו, נקלע למצוקה נפשית ונוטל כדורי שינה בעקביות על מנת להירדם. לדבריו שולב בטיפול פסיכולוגי בתקופת מעצר הבית. שירות המבחן מתייחס למידע שהתקבל מהפסיכולוג ולהתמודדות הנאשם עם קשיים הקשורים בהליך המשפטי.

הנאשם שיתף את שירות מבחן על היכרותו עם המתלונן, כאשר עם העמקת הקשר החל המתלונן ללמדו את יסודות תחום ההשקעות והסחר במטבעות וירטואליים. הנאשם סיפר כי המתלונן נתן לו סכום כסף כדי להתנסות בכך אך השקעתו לא הניבה רווחים והוא הפסיד את כספו לכן הפסיק עיסוקו בתחום זה, מסר כי עסק בתיווך בין המתלונן לבין אחרים לטובת מכירת מטבעות וירטואליים וקיבל תמורה כספית לכך.

לדברי הנאשם המתלונן העביר סיוע כספי עבור משפחת הנאשם בזמן שאביו היה מאושפז בבית החולים וזאת בשל יחסי הידידות הקרובה בניהם. הנאשם שיתף אודות הקשר בינו לבין המתלונן ותיאר כי בילה רבות עם המתלונן ואף טס עמו לחו"ל על חשבון המתלונן. מסר כי המתלונן ביקש למנותו למנכ"ל של חברה להשקעות אותה תכנן להקים.

שירות המבחן מציין כי שוחח עם המתלונן במסגרת הליך המעצר, אשר תאר בפניהם תחושת פגיעה ובגידה באמון לאור האירועים נשואי תיק זה. שירות מבחן התרשם כי המתלונן ניהל קשר חברי עם הנאשם מתוך אמון והערכה. שירות מבחן מציין כי לא הצליח ליצור קשר עם המתלונן לצורך קיום שיחה עדכנית.

שירות המבחן התרשם ממערכת יחסים מורכבת בין המתלונן לנאשם, אשר האינטרסים המשותפים ביניהם מאופיינים בטשטוש וחוסר בהירות. הנאשם התקשה להסביר את אופי ומהות הקשר, שירות המבחן התרשם כי הנאשם נוטה להציג אינפורמציה מגמתית ומצומצמת באשר ליחסו עם המתלונן ובאשר למעורבותו בעולם העסקי והכלכלי של המתלונן ובאשר לקיום קשרים עסקיים עם אחרים המקורבים למתלונן.

צוין כי הנאשם אינו מודה ואינו לוקח אחריות על ביצוע העבירות, למרות הליך ההוכחות בו הורשע, והוא דבק בגרסתו באשר לחפותו.

שירות המבחן מעריך כי קיים סיכון גבוה להישנות התנהגות עוברת חוק בתחום עבירות המרמה.

לאור כל האמור, לאור הערכת הסיכון הגבוהה בעניינו ולאור אי לקיחת האחריות על העבירות, נמנע שירות המבחן ממתן המלצה טיפולית או שיקומית בעניינו של הנאשם.

15. לא מצאתי כי בעניינו של הנאשם יש לחרוג ממתחם העונש ההולם, לא לקולא ולא לחומרה.

הנאשם אינו מקבל כל אחריות על מעשיו. מובן כי זוהי זכותו של הנאשם כזכות כל נאשם לכפור ולנהל הליך של שמיעת ראיות, ואולם, משנדחת גרסה עובדתית של נאשם, לדבר משמעות לגבי לקיחת אחריות, אשר רלבנטית לעונש.

ר' לעניין זה ע"פ 8421/12 ינון בן חיים נ' מ"י (29.9.2013), בו נקבע כי לקיחת אחריות והבעת חרטה הם קריטריונים חיוניים וקשורים למרבית שיקולי הענישה, ובהם שיקום, הרתעה והגנה על הציבור:

"אף שאין כל פסול בהחלטתו של נאשם לכפור באשמתו ולממש את זכותו שבדין לערער על הרשעתו, הרי שלהחלטה זו יש משמעות עקיפה במובן זה שהיא אינה מאפשרת לו ליהנות מהיתרונות שעשויים לצמוח לו אם יודה וייטול אחריות למעשיו. 20. אינני סבורה כי בשלב גזירת הדין ניתן להתעלם מהשאלה אם הנאשם נטל אחריות למעשיו או אם הוא מוסיף וכופר בהם. שיקולים בדבר לקיחת אחריות והבעת חרטה נוגעים לליבת מלאכת הענישה וקשורים בקשר הדוק למרבית שיקולי הענישה - סיכויי השיקום, הרתעת היחיד והגנה על שלום הציבור. השאלה אם הנאשם, לאחר שנמצא אשם, נוטל אחריות למעשים שבהם הורשע עומדת במרכז של שיקול השיקום, שכן לקיחת אחריות והבעת חרטה הם קריטריונים חיוניים שבהם נעזרים בתי המשפט וקציני שירות המבחן לצורך הערכת פוטנציאל השיקום של הנאשם שלפניהם. שיקולים אלו מהווים גם אינדיקציה חשובה לצורך בהרתעת הנאשם, שהרי אי לקיחת אחריות מצידו עשויה להעיד על צורך בהרתעה קשה יותר באמצעות השתת עונש כבד יותר. כמו כן הם נוגעים לצורך בהגנה על הציבור, שכן היעדר חרטה ואי נטילת אחריות על המעשים מעידים ברוב המקרים על מסוכנות וחשש מוגבר לחזרה על המעשים בעתיד".

עוד ר' לעניין זה ע"פ 4277/14 אלזבידי נ' מ"י (28.5.2015).

אין לזקוף לחובתו של הנאשם את ניהול הראיות כמו גם את אי קבלת האחריות, אולם לאלו משמעות ביחס לשיקולי ההרתעה וביחס למסוכנות העולה ממנו, שמא ישוב על ביצוע עבירות מסוג זה.

הנאשם אינו מגלה צל צילה של חרטה, אינו נוטל כל אחריות שהיא, אינו עושה מאומה לצמצום נזקו של המתלונן, אינו מגלה מי הם שותפיו, אשר כאמור סביר כי היו כאלו, ואינו נותן קצה ראייה אשר יכול ויהיה בה כדי להביא לצמצום הנזק. 22 מיליון ₪ נטל הוא מהמתלונן, בגניבה שביצע תוך כדי חדירה לחומר מחשב, וביצע בנוסף עבירות של איסור הלבנת הון ומיסים.

במצב דברים זה, שיקולי הענישה אשר צריכים לקבל את המשקל המרכזי, הינם הרתעת היחיד, לצד הרתעת הרבים והגנה על הציבור מפני אפשרות חזרתו של הנאשם על ביצוע עבירות שכאלו, וכן שיקול הגמול.

הרתעת היחיד נדרשת מכל הנימוקים האמורים לעיל. הרתעת הרבים נדרשת על מנת לחזק את ההגנה על הערכים המוגנים המפורטים לעיל, אשר עבירות אלו בנסיבות ביצוען, פוגעות בהם פגיעה קשה.

הנאשם נעדר עבר פלילי, נתון זה עומד לזכותו, ואולם, כפי שנפסק רבות בעבירות כלכליות, עבירות אלו מבוצעות לרוב ע"י אנשים אשר נחזו כנורמטיביים והיו נעדרי עבר פלילי.

ב"כ המאשימה עתרו לענישה בחלק העליון של מתחם העונש ההולם.

אני מוצא כי מכלול הנסיבות האמורות לעיל, ושיקולי הענישה להם יש לתת את המשקל המרכזי, יכולים היו להביא

לתוצאה זו. ואולם, אני מוצא לנכון לתת משקל לנסיבותיו האישיות של הנאשם, אשר עולות מהמסמכים אשר הגיש ומתסקיר שירות המבחן כמפורט לעיל, ולתת משקל לקשיים המסוימים העולים מהם. מובהר, כי אלמלא אלו היה מקום לקבלת עתירת המאשימה.

לאור הקשיים האישיים הסובייקטיביים של הנאשם, אשר עולים מהמסמכים ומהתסקיר, אני מוצא לנכון לקבוע כי הענישה ברכיב המאסר בפועל תהיה מעט מתחת לאמצע מתחם העונש ההולם.

ביחס לקנס, לאור המאסר המוטל, אני מוצא לנכון לקבוע את גובה הקנס ברף התחתון של המתחם. מחד, קיים צורך שהענישה ברכיב זה תיתן מענה עונשי כלכלי משמעותי לעבירות אשר בבסיסן המניע הכלכלי, וגם לאור הצורך בהרתעתו של הנאשם והרתעת הרבים. מנגד, יש להביא בשיקולים, גם כאן, את מכלול רכיבי הענישה, לרבות המאסר בפועל המוטל.

אשר למאסר חלף הקנס, סעיף 71(א) לחוק העונשין קובע את האפשרות להטיל מאסר במקרה שהקנס לא ישולם, עד 3 שנים. לאור גובה הקנס המאסר חלף הקנס יהיה למשך מלוא התקופה.

אשר לגובה הפיצוי - סעיף 77(א) לחוק העונשין קובע פיצוי מקסימאלי של 258,000 ₪, בעניינו של המתלונן הנזק גבוה כמה מונים מעל תקרת הפיצוי, ולפיכך, יש לקבוע את הפיצוי בגובה המקסימאלי האפשרי.

16. לאור כל האמור, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

מאסר - מאסר בפועל לתקופה של 8 שנים. מתקופת מאסרו ינוכו ימי מעצרו מיום 27.3.19 עד ליום 26.9.19.

הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי המאסר ביום 19.9.21 שעה 08:00, במתקן הכליאה דקל. מוצע לנאשם לערוך הליך מיון מוקדם.

מאסר על תנאי - מאסר על תנאי לתקופה של 24 חודשים. הנאשם יישא בעונש זה אם בתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו יעבור על עבירה לפיה הורשע.

קנס - קנס בסך 5 מיליון ש"ח או מאסר למשך שלוש שנים תחתיו; הקנס ישולם ב- 30 תשלומים חודשיים שווים ורצופים. התשלום הראשון ישולם בתוך 60 יום מהיום ויתר התשלומים מידי 30 יום לאחר מכן.

פיצוי - הנאשם ישלם למתלונן ע.ת. 1 פיצוי בסך 258,000 ש"ח. הפיצוי ישולם בתוך 60 יום מהיום. התשלום יבוצע לקופת בית המשפט, וממנה יועבר למתלונן על פי פרטים שימסרו למזכירות.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ז אב תשפ"א, 05 אוגוסט 2021, במעמד הצדדים.